

Kalkkikivikallioiden lomassa on pieniä poukamia. Praia Dona Ana on vilkkain Lagosin kalliorannoista.

Lagos on Algarven helmi

6.7.2017 6.00

Itäisessä Algarvessa rannikko on matalaa ja hienoimmat uimarannat ovat hiekkasärkillä Farossa ja Tavrassa. Albufeirasta länteen rannikko muuttuu jylhäksi kalkkikivikallioksi, johon aallot ovat taiteilleet upeita veistoksia.

Teksti ja kuvat: MIKA SÄTERI

Juuri nämä kullankeltaiset kalliot ja hiekkarannat niiden poukamissa ovat Algarven kauneinta antia: auringossa kimmeltävä Atlantti aaltoineen, lämmin hiekka ja suojaista ranta kallionkolossa. Jos jostakin kuuluisi vielä thaihierontaa tarjoava huuto, voisi luulla olevansa Krabin rannikolla. Kaukomaille harhaillut mieli palaa kuitenkin Euroopan maaperälle, jos kastaa varpaansa vilvoittavaan veteen.

Atlantti ei lämpene linnunmaidoksi, mutta veden lämpötila nousee heinäkuussa hiukan 20 asteen yläpuolelle ja pysyttelee siinä kolmisen kuukautta. Melko viileistä vesistä huolimatta juuri rannat ja vesiurheilu ovat Lagosin vetonaula.

Lagos ei ole pelkkä rantalomakohde, vaan myös oikea kaupunki, vaikkakin pieni. Etenkin muurien ympäröimä Vanhakaupunki on näkemisen arvoinen. Kaupunkikäyskentely mäkisillä ja kapeilla nupukivikaduilla tai iltäkävely palmujen alla Bensafirim-joen suuta ja Lagosin satamaa reunustavalla rantakadulla Avenida dos Descobrimentosilla ovat romantikon mieleen.

Päiväsaikaan rantakadulle nousee myyntikojuja, joissa kaupustellaan erilaisia veneretkiä ja loma-aktiviteetteja. Lagosin vesissä asustelee delfiinejä, joten yksi suosituimmista aktiviteeteistä ovat delfiinisafarit. Muutaman kympin hintaiset retket kestävät tunnin, ja useimmiten delfiinejä todella näkyy. Kovalla merenkäynnillä veneretkille ei tietenkään kannata lähteä.

Satamassa huviveneiden määrä on jo pitkään ollut suurempi kuin perinteisten kalastusveneidien, mutta kalastajiakin vielä on. Osa heistä on mukautunut uuteen pääelinkeinoon, matkailuun - kalastusveneillä kuljetetaan matkailijoita tutustumaan rantakallioihin ja luoliin.

Kalastusveneidien ja huvivenesataman välissä kulkee kävelysilta, jota pitkin pääsee juna-asemalle ja kaupungin suurimmalle, neljän kilometrin mittaiselle hiekkarannalle Meia Praialle. Se on suurin ja kehittynein Lagosin rannoista, mutta kallioita siellä ei ole, vaan vain kilometrikaupalla hiekkaa ja merta. Kesäisin ranta täyttyy auringonottajista, ja myös baarit ja ravintolat ovat auki, osa myöhään yöhön.

Vanhakaupungin idyllisillä kujilla kukkaistutukset pursuavat valkoisten talojen pihoilta ja parvekkeilta ja koristeelliset savupiiput komeilevat katoilla. Kauniita kirkkoja on siellä täällä, ja vanhat herrat istuvat tunnelmallisilla aukioilla.

Etenkin Vanhakaupungin muurien sisäpuolella on useita kahviloita, ravintoloita ja baareja. Muurien ulkopuolella on arksampi kaupunki ruokakauppoineen ja muine palveluineen. Varsinaista nähtävää siellä ei kuitenkaan ole.

Suurin osa suositeltavista ravintoloista on pienellä alueella muurien sisäpuolella. Tarjolla on niin kansainvälisiä herkkuja tarjoilevia paikkoja kuin periportugalilaisia *restaurante típico* -ravintoloita, joissa ruoka on tuhtia ja annokset suuria. Tarjolla on muun muassa muhennoksia ja pataruokia, joihin sekoitetaan papuja, lihaa ja meren antimia estoitta keskenään.

Portugalilainen klassikko on esimerkiksi koko maasta saatava Alentejon porsas, joka on porsaspata höystettynä simpukoilla. Makuyhdistelmä ei omituisuudestaan huolimatta ole hullumpi. Simpukoita tai katkarapuja voi löytää myös makkararuuista.

Joissakin paikallisissa ravintoloissa on tapana hauskuuttaa asiakaskuntaa tarjoilemalla tietämättömille matkailijoille jättikokoisia annoksia, joita ei tahdo saada kaksikaan ihmistä syödyksi; kannattaa katsella annoskokoja ympäriltään, ja jos ne ovat liian suuria, voi joko jakaa ruuan tai tilata *meia dosen*, puolikkaan annoksen.

Lagos on suosittu matkakohde, mutta siellä on enemmän portugalilainen tunnelma kuin muissa Algarven lomakohteissa, etenkin Vanhakaupungin muurien ulkopuolella. Myös muurien sisäpuolella on muutamia paikallisille suunnattuja huokeita kahviloita, jotka ovat oivia paikkoja tutustua paikalliseen elämänmenoon.

Portugalilaiset kahvilat hellivät espressopohjaisten juomien ystäviä, ja pelkän kahvin, *um café*, tilaaja saakin eteensä pikkuruisen espresson. Herkku on alle euron, kun sen nauttii tiskillä seisten.

Kalastajat hankkivat lisätuloja luolaretkillä.

Myös olut nautitaan pienistä laseista, jolloin se ei ehdi lämmetä tai väljähtyä. Pieni hanaolut on Etelä-Portugalissa nimeltään *um imperial* ja pohjoisessa *um fino*. Viinilasiliset tekevät poikkeuksen mittakaavaan, sillä ne ovat reilun kokoisia.

Algarve ei ole Portugalin paras viinialue, mutta toki Lagosissa käydessä kannattaa tutustua portugalilaisten viinien parhaimmistoon, esimerkiksi vahvoin jälkiruokaviineihin portviiniin ja madeiraan sekä raikkaan pirskahtelevaan *vinho verdeen*. Portugalilaiset viinit ylipäänsäkin ovat hedelmäisiä ja raikkaita, ja talon viini joko punaisena tai valkoisena on yleensä hyvä vaihtoehto.

Lähin vierailijoita vastaanottava viinitila on viisi kilometriä Lagosista pohjoiseen sijaitseva luomuviinejä valmistava perhetila Monte da Casteleja. Vierailuaika tulee varata etukäteen.

Lagosin lähistön jylhänkauniista maisemista kannattaa nauttia rantojen lisäksi kahdella kallioisella majakkaniemellä. Ponta da Piedade, hurskauden niemi, on hiekkakivi- ja -patsaiden ja -luolien keskittymä, jonne voi kävellä kolmen kilometrin matkan kalliorantojen ohi vieviä polkuja.

Ensimmäinen ranta heti kaupungin eteläpuolella on Praia do Pinhão: vanhaa kaupunkia kiertävältä kehätieltä käännytään vanhan paloauton kohdalla pienelle tielle, joka vie rantakallioiden päälle. Samaa reittiä pääsee muillekin kalliorannoille Praia Dona Analle ja Praia do Camilolle. Jos kallioiden päällä kävely hirvittää tai ei käy päinsä, voi kulkea Estrada da Ponta da Piedadea pitkin.

Huikaimmat maisemat ovat 35 kilometrin päässä São Vicenten niemellä, jossa tuuli tuivertaa ja Atlanti hakkaa rantakallioita parikymmenmetristen kallioiden alapuolella. Muutama hurjapää kalastaa pystysuoran kallion kielekkeillä pipo päässä.

Jo niemeä lähestyttäessä kasvusto muuttuu karuksi. Puita ei ole ja se vähä, mikä kasvaa, kasvaa kituliaasti. Jos vuokraat auton sijasta skootterin, alat katua valintaasi. Atlantin tuulet, joilta Lagosissaakaan ei täysin välty, yltyvät Sagresin rannoilla jo sietämättömiksi - paitsi surffaajien ja purjelautailijoiden mielestä.

Ei siis ole ihme, että portugalilaiset kutsuvat paikkaa myös nimellä Fim do Mundo, maailmanloppu. Se on Euroopan mantereeseen lounaisin paikka, ja seuraavan bratwurstin saa vasta Amerikassa, kuten eräs makkarakoju tien varrella mainostaa.

PLUSAT

- o Upeat kalliorannat
- o Kaunis ja tunnelmallinen pikkukaupunki
- o Hyvä hinta-laatusuhde

MIINUKSET

- o Atlantilta puhaltavat tuulet
- o Pikkurannoille vievät polut ja raput ovat huonokuntoisia.
- o Niukka kulttuuritarjonta

LAGOS FAKTAT

Sijainti: Algarvessa Portugalin etelärannikolla

Asukasluku: Kaupunkialueella n. 20 000 ja koko maakunnassa 31 000 asukasta, kesällä väkiluku moninkertaistuu.

Kieli: portugali

Aikaero Suomeen: -2 tuntia

Paras aika matkustaa: Kesäkuu, syyskuu ja lokakuun alku, jolloin päivälämpötila on miellyttävä noin +25 °C ja merivesi 19-21 astetta. Heinä- ja elokuu ovat lämpimiä, mutta myös kalliita ja ruuhkaisia. Toukokuu on kukkaloistoinen ja pesivine haikaroineen miellyttävää aikaa, mutta uimarannoille ei ole vielä tuolloin asiaa.

Miten pääsee: Suomesta Lagosiin järjestetään valmismatkoja keväästä 2013 alkaen ja sinne pääsee helposti myös Praia da Rochasta ja Albufeirasta.

Omatoinimattailija voi lentää Faroön tai Lissaboniin ja kulkea loppumatkan Lagosiin junalla tai bussilla. TAP lentää suoraan Helsingistä Lissaboniin ja sieltä välilaskulla Faroön. Junamatka Lissabonista Faroön taittuu nopeimmillaan 3,5 tunnissa ja maksaa 21 euroa. Farosta Lagosiin pääsee 1,5 tunnissa seitsemällä eurolla.

Etäisyyksiä: Lagos-Faro 90 km, Lagos-Sagres 30 km, Lagos-Lissabon 300 km

Vanhankaupungin pikkukaduilla on mäkiä.

Lagosin alueella on myös viinitarhoja.

Runoilija Luís de Camõesin mukaan nimetty aukio.

Praia do Pinhãolla ei ole kesäkuussa tungosta.

Oma hiekkaranta kallioiden välissä.